18. MEKTUP

١٨ - ﴿ اَلْمَكْتُوبُ الثَّامِنَ عَشَرَ: اِلَى الْمِيرْ مُحَمَّدِ نُعْمَانَ فِي بَيَانِ عَدَمِ التَّعَلُّقِ بِمَا سِوَى الْحَقِ وَالتَّرْغِيبِ فِي صُحْبَةِ طَالِبِي الْحَقِ جَلَّ وَعَلاَ ﴾

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ دَائِمًا عَلَى كُلِّ حَالٍ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ قَدْ وَصَلَتِ الصَّحِيفَةُ الشَّرِيفَةُ الْمُرْسَلَةُ مَعَ سُلَيْمَانَ مَعَ الْهَدِيَّةِ جَزَاكُمُ اللّٰهُ خَيْرًا وَكَتَبْتُمْ فِيهَا اَنَّ الْمَقْصُودَ مِنْ هٰذَا السَّفَرِ كَانَ حُصُولَ بَعْضِ الْمَقَاصِدِ الْمُتَعَسِّرِ الْحُصُولِ عَلَيْكُمْ بِالرَّجَاءِ ﴿فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا﴾ قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمَا «**لَنْ يَغْلِبَ عُسْرٌ يُسْرَيْنِ**» وَمَاذَا اَكْتُبُ مِنْ اَحْوَالِيَ الْمَــلآَنَةِ بِالْاَهْوَالِ وَاُشَوِّشُ بِهَا خَوَاطِرَ الْاَحْبَابِ وَمَعَ ذٰلِكَ الشُّكْرُ لِلّٰهِ أَلْفَ أَلْفِ مَرَّةٍ عَلَى مَا رَزَقَنَا الْعَافِيَةَ فِي عَيْنِ الْبَلاَءِ فَسُبْحَانَ مَنْ جَمَعَ بَيْنَ الضِّدَّيْنِ وَقَرَنَ بَيْنَ الْمُتَنَافِيَيْنِ كُنْتُ يَوْمًا اَتْلُو الْقُرْاٰنَ الْمَجِيدَ فَوَصَلْتُ اِلَى هٰذِهِ الْاٰيَةِ ﴿قُلْ اِنْ كَانَ اٰبَاؤُكُمْ وَاَبْنَاؤُكُمْ وَاِخْوَانُكُمْ﴾ الْاٰيَةَ فَاسْتَوْلَى عَلَيَّ مِنْ تِلاَوَتِهَا بُكَاءٌ عَظِيمٌ وَغَلَبَ الْخَوْفُ فَطَالَعْتُ حَالِي فِي تِلْكَ الْاَثْنَاءِ فَوَجَدْتُنِي اَنْ لاَ تَعَلُّقَ لِي بِوَاحِدٍ مِنْهَا بِحَيْثُ لَوْ تَلَفَ كُلُّهَا وَتَلاَشَتْ لاَ يَقَعُ تَجْوِيزُ اَمْرٍ مُنْكَرٍ وَمُسْتَقْبَحٍ فِي الشَّرِيعَةِ وَلاَ تُخْتَارُ تِلْكَ الْاُمُورُ عَلَى ذٰلِكَ الْاَمْرِ بَقِيَّةُ الْمَرَامِ اَنَّ الْاَصْحَابَ حَيْثُ كَانُوا يَصْحَبُونَنَا لِلّٰهِ يَنْبَغِي لَنَا أَيْضًا اَنْ نُكْرِمَهُمْ وَنَسْتَخْرِجَهُمْ عَنْ اَحْوَالِهِمُ الظَّاهِرِيَّةِ وَالْبَاطِنِيَّةِ وَهٰذَا الْحَدِيثُ الْقُدْسِيُّ «**يَا دَاوُدُ اِذَا رَأَيْتَ لِي طَالِباً فَكُنْ لَهُ خَادِماً**» مَشْهُورٌ فَيَنْبَغِي التَّوَجُّهُ اِلَى الطَّالِبِينَ بَعْدَ ذٰلِكَ اَزْيَدَ مِمَّا كَانَ سَابِقًا وَاَنْ لاَ يُجْعَلَ شِيمَةَ التَّغَافُلِ وَعَدَمِ الْاِلْتِفَاتِ مَنْظُورَةً وَثَانِيًا يَنْبَغِي اَنْ تَكْتُبَ اَنَّهُ هَلْ كَانَ مَكْتُوبُ الْاَقْرَبِيَّةِ مَعْقُولاً اَوْ لاَ فَاِنْ كَانَ فَبِهَا وَاِلاَّ فَاكْتُبُوا بِتَشْخِيصِ مَحَلِّ التَّرَدُّدِ وَمَا اَكْتُبُ زِيَادَةً عَلَى ذٰلِكَ الْمَسْؤُلُ مِنَ اللّٰهِ سُبْحَانَهُ سَلاَمَتُكُمْ وَعَافِيَتُكُمْ وَثَبَاتُكُمْ وَاسْتِقَامَتُكُمْ وَمَزِيدُ تَوْفِيقِكُمْ وَحُسْنُ عَاقِبَتِكُمْ وَالسَّلاَمُ

TÜRKÇE ANLAMI

- **Mir Muhammed Numan'a gönderilmiştir.**
- **Hakk'ın dışındakilerle kalben alaka kurmamak ve dervişlerle beraber olmak.**

Sevinçli olduğumuzda da kederli olduğumuzda da; her halükarda hamd alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur. Süleyman'la birlikte hediyeyle beraber gönderdiğiniz değerli mektubunuz elimize ulaştı. Allah sizleri hayırla mükafatlandırsın.

Mektubunuzda bu yolculuktan maksadınızın bazı çetin işleri halletmek olduğunu yazmışsınız. Ümitvar olunuz. Zira her zorlukla beraber bir kolaylık vardır, gerçekten her zorlukla beraber bir kolaylık vardır. İbnu Abbâs(r.anhümâ); *"Hiçbir zaman zorluk iki kolay-lığa galip gelemez."*[1] buyurmuştur. Sıkıntı yumağı haline gelmiş hallerimden sizlere hangi birini yazıp sizin de içinizi karartayım? Ama yine de Allah'a milyon kere şükür olsun ki o bize bela içinde afiyet bahşetmiştir. İki zıddı bir araya getiren Allah her türlü noksanlıktan münezzehtir.

Bir gün Kur'ân okuyordum. O sırada *"De ki: Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, hısım akrabanız kazandığınız mallar, kesada uğramasından korktuğunuz ticaret, hoşlandığınız meskenler size Allah'tan, Resûlünden ve Allah yolunda cihad etmekten daha sevgili ise, artık Allah emri gelinceye kadar bekleyin. Allah fâsıklar topluluğunu hidayete erdirmez."*[2] ayetine geldim. O esnada göz yaşlarıma sahip olamadım. İçimi bir korku kapladı ve bir an kendi halime baktım. Ve ayette sayılan şeylerden hiçbiriyle alakam olmadığını gördüm. O kadar ki bunların hepsi yok olacak olsaydı bile şeriata aykırı bir şeye yine de gönlüm razı olmaz ve bunları dinin her hangi bir emrine asla değişmezdim.

Baki meram, derviş kardeşlerimiz Allah için bizim yanımızda bulundukları için onlara ikramda bulunmamız ve onları gerek iç gerekse dış dertlerinden kurtarmamız gerekir. *"Ey Davud! Beni talep*

---

[1] Malik, el-Muvatta, nr. 961; Hakim, el-Müstedrek, 2/575; el-Beyhakî, Şuabü'l-İman, nr. 10010. İmam Mâlik'in rivayeti mevkûf, Hâkim'in rivayeti ise merfûdur.

[2] Tevbe, 24.

eden birini gördüğün zaman ona hizmette bulun"[3] hadis-i kudsisi meşhurdur. Bundan böyle dervişlere eskisinden daha fazla alaka göstermeli ve onları asla ihmal etmemeliyiz.

Son olarak Allah'ın yakınlığıyla (akrabiyyet) alakalı olarak yazdığım cevabî mektup tam olarak anlaşıldı mı?[4] Eğer anlaşılmayan bir yer varsa özellikle orayı bana tekrar yazın.

Bundan daha fazla ne yazayım bilemiyorum. Allah'tan sizin için afiyet ve istikamet diliyor muvaffakiyetiniz ve hüsn-i hatimeniz için dua ediyorum. *Baki selam...*

KELİME ANLAMI

18. < اَلْمَكْتُوبُ الثَّامِنَ عَشَرَ > On sekizinci mektup *(Kime gönderilmiştir?)* اِلَى الْمِيرْ مُحَمَّدِ نُعْمَانَ **Mir Muhammed Numan'a** *(Ne hakkındadır?)* فِى بَيَانِ عَدَمِ التَّعَلُّقِ **Alakanın olmadığını beyan hakkındadır** *(Ne ile?)* بِمَا سِوَى الْحَقِّ **Hak'tan başkasıyla** وَالتَّرْغِيبِ **Ve teşvik hakkındadır** *(Neye?)* فِى صُحْبَةِ طَالِبِى الْحَقِّ جَلَّ وَعَلاَ **Hak –celle ve alâ-'yı arayanların sohbetine >**

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a aittir دَائِمًا عَلَى كُلِّ حَالٍ Daima ve herhalde فِى السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ Rahatlık ve sıkıntıda قَدْ وَصَلَتْ Kuşkusuz ulaştı *(Ne?)* اَلصَّحِيفَةُ الشَّرِيفَةُ الْمُرْسَلَةُ Gönderilen değerli mektup *(Kiminle?)* مَعَ سُلَيْمَانَ Süleyman'la *(Ne ile birlikte gönderilen?)* مَعَ الْهَدِيَّةِ Hediyeyle birlikte جَزَاكُمُ اللّٰهُ خَيْرًا Allah sizi hayırla mükafatlandırsın وَكَتَبْتُمْ فِيهَا Ve orada yazmışsınız ki, اَنَّ الْمَقْصُودَ مِنْ هٰذَا السَّفَرِ Bu seferden maksat كَانَ حُصُولَ بَعْضِ الْمَقَاصِدِ Bazı maksatların hasıl olmasıydı ki, اَلْمُتَعَسِّرِ الْحُصُولِ Gerçekleşmesi çok zordur عَلَيْكُمْ بِالرَّجَاءِ Ümit var olunuz فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ Zira her zorlukla beraber يُسْرًا Bir kolaylık vardır اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ Gerçekten her zorlukla beraber يُسْرًا Bir kolaylık vardır قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ İbni Abbas dedi ki: رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمَا Allah ondan ve babasından razı olsun

[3] El-Beyhakî, Şuabü'l-İman, nr. 9955.

[4] Söz konusu mektup, aynı şahsa yazmış olan bu cildin 1. mektubudur.

وَمَاذَا İki kolaylığa *(Neye?)* يُسْرَيْنِ Bir zorluk *(Ne?)* عُسْرٌ Asla galip gelemez لَنْ يَغْلِبَ اَكْتُبُ Ne yazayım? *(Neden?)* مِنْ اَحْوَالِي Hallerimden ki, بِالْاَهْوَالِ اَلْمَــلَاٰنَةِ Sıkıntılarla dolu وَاُشَوِّشَ بِهَا Ve onlar sebebiyle niye karıştırayım ki? *(Neyi?)* خَوَاطِرَ الْاَحْبَابِ Sevenlerin düşüncelerini وَمَعَ ذٰلِكَ Buna rağmen اَلشُّكْرُ لِلّٰهِ اَلْفَ اَلْفِ مَرَّةٍ Allah'a milyon defa şükürler olsun *(Neye karşılık?)* عَلٰى مَا رَزَقَنَا الْعَافِيَةَ Bizlere ihsan ettiği afiyete karşılık *(Nerede?)* فِي عَيْنِ الْبَلَاءِ Belanın içinde فَسُبْحَانَ مَنْ O Allah'ı tenzih ederim ki, جَمَعَ بَيْنَ الضِّدَّيْنِ İki zıttın arasını cem etti وَقَرَنَ بَيْنَ الْمُتَنَافِيَيْنِ Ve iki farklı şeyin arasını birleştirdi كُنْتُ يَوْمًا اَتْلُو Bir gün okuyordum *(Neyi?)* اَلْقُرْآنَ الْمَجِيدَ Yüce Kuran'ı فَوَصَلْتُ اِلٰى هٰذِهِ الْآيَةِ Ve şu ayete geldim قُلْ De ki: اِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ Eğer babalarınız وَأَبْنَاؤُكُمْ Oğullarınız وَاِخْوَانُكُمْ... اَلْآيَةَ Kardeşleriniz...ayet فَاسْتَوْلٰى عَلَيَّ Ve beni aldı *(Neden sebep?)* مِنْ تِلَاوَتِهَا Bu ayeti okumaktan sebep *(Ne aldı?)* بُكَاءٌ عَظِيمٌ Şiddetli bir ağlama وَغَلَبَ الْخَوْفُ Ve korku sardı فَطَالَعْتُ حَالِي Ve halimi gözden geçirdim *(Ne zaman?)* فِي تِلْكَ الْاَثْنَاءِ O esnada فَوَجَدْتُنِي Ve kendimi buldum ki, اَنْ لَا تَعَلُّقَ لِي Benim alakam yok *(Kiminle?)* بِوَاحِدٍ مِنْهَا Bu ayette sayılanların hiçbiriyle بِحَيْثُ لَوْ تَلَفَ كُلُّهَا Öyle ki, hepsi ölse وَتَلَاشَتْ Ve yok olsa da لَا يَقَعُ Mümkün olmaz *(Ne?)* تَجْوِيزُ اَمْرٍ مُنْكَرٍ وَمُسْتَقْبَحٍ Çirkin ve kötü bir fiile izin verilmesi *(Nerede çirkin ve kötü olan?)* فِي الشَّرِيعَةِ Şeraitte وَلَا تُخْتَارُ تِلْكَ الْاُمُورُ Ve bu şeyler tercih edilmez *(Neye?)* عَلٰى ذٰلِكَ الْاَمْرِ Bu işe بَقِيَّةُ الْمَرَامِ Son dileğim; اَنَّ الْاَصْحَابَ Arkadaşlar حَيْثُ كَانُوا Oldukları için *(Ne?)* يَصْحَبُونَنَا Bizim yanımızda bulunuyor *(Kim için?)* لِلّٰهِ Allah için يَنْبَغِي لَنَا اَيْضًا Bize de gerekir *(Ne?)* اَنْ نُكْرِمَهُمْ Onlara ikram etmemiz وَنَسْتَخْرِجَهُمْ Ve onları çıkarmamız *(Neden?)* عَنْ اَحْوَالِهِمُ الظَّاهِرِيَّةِ وَالْبَاطِنِيَّةِ Zahiri ve bâtini hallerinden وَهٰذَا الْحَدِيثُ الْقُدْسِيُّ Şu hadis-i kutsi يَا دَاوُدُ Ey Davud! اِذَا رَأَيْتَ Gördüğünde *(Kimi?)* لِي طَالِبًا Beni arayan birini فَكُنْ لَهُ خَادِمًا Onun hizmetçisi ol (hadisi) مَشْهُورٌ Meşhurdur فَيَنْبَغِي التَّوَجُّهُ Öyleyse yönelmek gerekir *(Kime?)* اِلَى الطَّالِبِينَ Müritlere *(Ne zaman?)* بَعْدَ ذٰلِكَ Bundan sonra

وَاَنْ لاَ يَجْعَلَ Ve *(Nasıl yönelmek gerekir?)* اَزْيَدَ مِمَّا كَانَ سَابِقًا Önceki olandan daha fazla yapmamak gerekir *(Neyi?)* شِيمَةَ التَّغَافُلِ Gafil davranma huyunu وَعَدَمِ اْلاِلْتِفَاتِ Ve ilgisizlik ahlakını *(Ne yapmamak gerekir?)* مَنْظُورَةً Göz önünde (yani, onları ihmal etmemeliyiz) وَثَانِيًا يَنْبَغِى اَنْ تَكْتُبَ İkinci olarak da yazmanız lazımdır *(Neyi?)* اَنَّهُ هَلْ كَانَ Acaba oldu mu? *(Ne?)* مَكْتُوبُ اْلاَقْرَبِيَّةِ Ekrabiyet mektubu *(Ne oldu mu?)* مَعْقُولاً Anlaşılır اَوْ لاَ Yoksa olmadı mı? فَاِنْ كَانَ Eğer anlaşıldıysa فَبِهَا Ne âla وَاِلاَّ فَاكْتُبُوا Yoksa yazınız *(Neyi?)* بِتَشْخِيصِ مَحَلِّ التَّرَدُّدِ Tereddüt edilen yerin tayinini وَمَا اَكْتُبُ زِيَادَةً عَلٰى ذٰلِكَ Bundan daha fazla ne yazayım اَلْمَسْؤُلُ مِنَ اللّٰهِ سُبْحَانَهُ Allah Subhânehu'dan istenilen سَلاَمَتُكُمْ وَعَافِيَتُكُمْ Selametiniz, afiyetiniz وَثَبَاتُكُمْ وَاسْتِقَامَتُكُمْ Sebatınız, istikametiniz وَمَزِيدُ تَوْفِيقِكُمْ Daha fazla başarılı olmanız وَحُسْنُ عَاقِبَتِكُمْ Ve sonunuzun hayırlı olmasıdır وَالسَّلاَمُ Selamlar...